

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2023-09-01

Ärendenummer
NV-04176-23

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över rapporten **Framtidens kapacitetsmekanism för att säkerställa resurstillräcklighet på elmarknaden** (KN2023/02811)

Sammanfattning

- Naturvårdsverket instämmer i bedömningarna och slutsatserna i rapporten.
- Naturvårdsverket anser att det är viktigt att den metod som används för beräkning av kapacitetsfaktorerna för respektive kraftslag ska vara transparent och rättvisande.
- Naturvårdsverket anser att kapacitetsmekanismen bör ha ett lägre gränsvärde än de generella EU-kraven. Gränsvärdet bör vara 0 gram koldioxid per kWh.
- Naturvårdsverket vill även framföra att det, utöver minimikravet avseende utsläpp av koldioxid i elmarknadsförordningen, ställs ytterligare krav i miljöbalken för att miljöfarlig verksamhet ska få bedrivas i Sverige. Vi menar därför att Svenska kraftnät eller den aktör som genomför kapacitetsupphandlingarna måste ha i beaktande att miljöprövningen kan komma att göras efter det att kapacitetsupphandlingen genomförts.
- Naturvårdsverket bidrar gärna till utformningen av miljö- och klimatkraven i upphandlingen.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket instämmer i bedömningarna och slutsatserna i rapporten.

Vi vill lyfta fram vikten av att klimatomställningen förutsätter en snabb utveckling av kraftsystemet. Naturvårdsverket har i rapporten *Underlag till regeringens kommande klimathandlingsplan och klimatredovisning* framfört att inriktningen för elsystemets utveckling behöver bli långsiktig och stabil för att elektrifieringen av industrin och transportsektorn inte ska tappa fart (NV-08102-22). I rapporten efterlyste vi långsiktiga, ambitiösa och förutsägbara spelregler för elsystemets utveckling.

Naturvårdsverket bedömer att en kapacitetsmarknad kan, om den är rätt designad, ge den förutsägbarhet och de incitament som behövs för att möta en ökad efterfrågan på eleffekt.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl utvecklas nedan som svar på frågorna 15 och 16 i bilaga 2 i Svenska kraftnäts rapport.

Svar på Svenska kraftnäts frågor nummer 15 och 16 i bilaga 2

Fråga 15: Vilka aspekter är viktiga att beakta vid fastställande av kapacitetsfaktorer? Naturvårdsverket anser att det är viktigt att den metod som används för beräkning av kapacitetsfaktorerna för respektive kraftslag ska vara transparent och rättvisande. Kapacitetsfaktorerna kommer att få styrande effekt för vilka kraftslag som gynnas respektive missgynnas av kapacitetsmarknaden.

Fråga 16: Bör en nationell kapacitetsmekanism ha ett lägre gränsvärde än de generella EU-kraven för hur mycket koldioxid en anläggning maximalt får släppa ut? Hur lågt bör gränsvärdet vara och varför?

Naturvårdsverket anser att kapacitetsmekanismen bör ha ett lägre gränsvärde än de generella EU-kraven. Gränsvärdet bör vara 0 gram koldioxid per kWh. Vissa anläggningar kan tillåtas ha högre utsläpp under en övergångsperiod givet att ägarna av dessa anläggningar i sådana fall redovisar en trovärdig plan för hur utsläppen ska komma ner till noll på kort till medellång sikt.

Nya anläggningar som får kapacitetsbetalningar under den föreslagna nationella kapacitetsmekanismen kommer sannolikt ha en teknisk livslängd som sträcker sig förbi den tid som är uppsatt till Sveriges och EU:s långsiktiga mål om nettonollutsläpp av växthusgaser.

El- och fjärrvärmesektorn har jämfört med andra sektorer goda förutsättningar att ställa om till kraftproduktion fri från växthusgaser. Om anläggningar som inte är fossilfria får kapacitetsbetalningar kommer kvarvarande utsläppsutrymme flyttas till branscher och sektorer som kan vara svårare att ställa om än el- och fjärrvärmesektorn, vilket försenar och fördyrar klimatomställningen.

Naturvårdsverket vill även framföra att det, utöver minimikravet avseende utsläpp av koldioxid i elmarknadsförordningen, ställs ytterligare krav i miljöbalken för hur miljöfarlig verksamhet får bedrivas i Sverige. Ett tillstånd till ett nytt kraftvärmeverk kan exempelvis förenas med villkor för utsläpp till luft av andra ämnen än koldioxid, såsom kväveoxider, kolmonoxid, svavel och stoft. En verksamhet som uppfyller utsläppskravet för att få delta i kapacitetsmekanismen kan således fortfarande få avslag vid en tillståndsprövning om den inte uppfyller andra krav enligt miljöbalken.

Vi menar därför att den aktör som genomför kapacitetsupphandlingarna måste ha i beaktande att miljöprövningen kan komma att göras efter det att kapacitetsupphandlingen genomförts.

Naturvårdsverket är beredda att bidra till utformningen av miljö- och klimatkraven i upphandlingen.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Kerstin Åstrand, handläggarna Johan Leymann och Johanna Enberg.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Marie Uhrwing

Kopia till:
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
par.lyden@regeringskansliet.se